

II

(Akti, katerih objava ni obvezna)

KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 16. marca 2005

ki jo namerava Italija – regija Lacij – odobriti za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov

(notificirano pod dokumentarno številko C(2005) 587)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2006/598/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

(2) Italija je odgovorila 23. julija 2003.

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

(3) Podjetje ACEA SpA (v nadaljevanju „ACEA“), upravičenec do pomoči, je odgovorilo 8. septembra 2003. Dopis je bil dne 15. septembra 2003 poslan Italiji, da predloži svoje pripombe, skupaj s številnimi drugimi zahtevami. Zahteve so zadevale:

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu zainteresiranim strankam, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenimi členi ⁽¹⁾, in ob upoštevanju teh pripomb,

— kopijo Memoranduma o soglasju med ACEA in Electabelom za ustanovitev AEP;

ob upoštevanju naslednjega:

— pogoje prenosa dejavnosti ACEA na AEP, zlasti če bi bil upoštevan zadevni ukrep;

I. POSTOPEK

(1) Komisija je s Sklepom z dne 13. maja 2003, o katerem je Italijo obvestila z dopisom z istega dne, sklenila sprožiti preiskovalni postopek, ki temelji na členu 88(2), o pomoči, omenjeni v zadevi, in pozvala Italijo ter vse zainteresirane stranke, da predložijo svoje pripombe ⁽²⁾.

— dejavnosti ACEA, ki bi jih zadevalo vračilo.

⁽¹⁾ UL C 188, 8.8.2003, str. 8.

⁽²⁾ Glej opombo 1.

(4) Italija je odgovorila 18. marca 2004 in ponovno 29. aprila 2004.

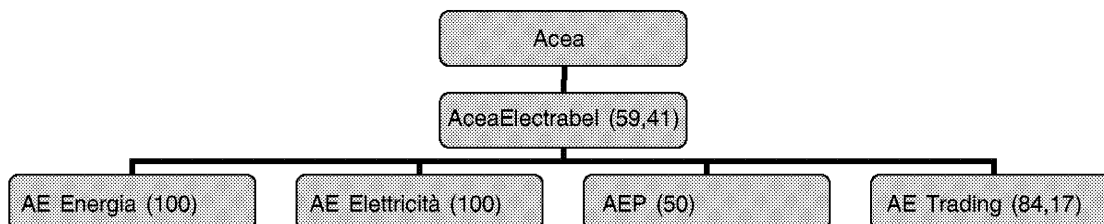
II. OPIS POMOČI

- (5) Pomoč je prvotno zadevala dva projekta varčevanja z energijo, ki ju je financirala regija Lacij, projekt daljinskega ogrevanja in elektrarno na veter. Oba projekta sta bila razglašena kot združljiva, vendar se je sklenilo, da se v zvezi s prvim projektom postopek sproži na podlagi člena 6 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999, ki temelji na sodni praksi Deggendorf⁽³⁾. Projekt obsega omrežje daljinskega ogrevanja na področju Torino Mezzocamino, pri Rimu. Distribucijsko omrežje bo prejelo energijo, proizvedeno v delno obnovljeni in izboljšani (predelani) termoelektrarni-toplarni in bo zagotavljalo ogrevanje novi soseščini. Dve drugi soseščini v bližini Rima – Torino Sud in Mostacciano – sta že povezani s toplarno za kombinirano proizvodnjo toplotne in električne energije s cevovodi daljinskega ogrevanja. Novi projekt predstavlja podaljšanje omrežja. Cevovod bo podaljšán za 14 km.
- (6) Investicijski stroški za ta projekt znašajo 9 500 000 EUR. Omejeni so na znesek investicije, povezan s sistemom porazdelitve toplote, z izjemo obnovljene turbine. Znesek pomoči znaša 3 800 000 EUR.

- (7) Pravna podlaga ukrepa je Sklep Deželnega sveta Lacija št. 4556 z dne 6. avgusta 1999, na podlagi katerega so bili izbrani projekti za financiranje z davkom „carbon tax“. Ukrepanje se tako financira iz sredstev, zbranih z davkom „carbon tax“, uvedenim s členom 8 Zakona o financah („legge finanziaria“), sprejetim dne 23.12.1998 (zakon št. 448/98). Z Odlokom št. 337 z dne 20. julija 2000 je Ministrstvo za okolje sprejelo operativna merila, ki jih mora regija upoštevati pri porabi sredstev, zbranih s tem davkom.

III. UPRAVIČENCI POMOČI

- (8) Podjetje, ki je koristilo pomoč, je bilo podjetje ACEA, bivše komunalno podjetje Rima. Po nizu reorganizacij, ki so vključevale številna druga podjetja, med katerimi Electrabel, je upravičenec zdaj drug, AceaElectrabel Produzione (AEP). 50 % AEP nadzira Electrabel Italia in 50 % AceaElectrabel. Prvo podjetje je pod 100 % nadzorom Electrabela (Belgija). 40,59 % drugega podjetja nadzira Electrabel Italia, 59,41 % pa ACEA.

Opomba: Okvir Skupine ACEA; številke v oklepajih kažejo stopnjo nadzora matičnega podjetja; ostale pripadajo Electrabel Italia, italijanski hčerinski družbi belgijske skupine Electrabel.

IV. RAZLOGI ZA SPROŽITEV POSTOPKA V SKLADU S ČLENOM 88(2)

- (9) Komisija je menila⁽⁴⁾, da je zadevni projekt v skladu z določbami smernic na področju varstva okolja. Vendar pa je Komisija izrazila dvom in sklenila sprožiti preiskovalni postopek, ker je menila, da bi se morala uporabiti načela in merila, potrjena v sodni praksi Sodišča v zvezi z zadevo „Deggendorf“.

- (10) Zdelo se je, da je prejemnik, ACEA, ena izmed tako imenovanih „aziende municipalizzate“ (javnih služb v lasti lokalnih javnih upravnih organov) v energetskega sektorju, ki je koristila programe pomoči, ocenjene v Odločbi Komisije 2003/193/ES z dne 5. junija 2002 o državni pomoči, ki jo je Italija dodelila v obliki davčnih oprostitvev in subvencioniranih posojil javnim službam z večinskim kapitalskim deležem⁽⁵⁾. Čeprav ta odločba zadeva samo programe pomoči kot take in ne obravnava posameznega položaja prejemnikov, je bil vsaj eden izmed teh programov namenjen vsem podjetjem, ki izpolnjujejo določene pogoje, in podjetje ACEA je takrat izpolnjevalo te pogoje.

⁽³⁾ Sodba Sodišča z dne 15. maja 1997 v zadevi C-355/95 P (Textilwerke Deggendorf GmbH proti Komisiji in Zvezni republiki Nemčiji), Rec. 1997, str. I-2549.

⁽⁴⁾ Točka 3.4 Sklepa o sprožitvi postopka C(2003) 1468 konč. z dne 13. maja 2003 o pomoči N 90/2002.

⁽⁵⁾ UL L 77, 24.3.2003, str. 21.

- (11) Komisija je v svoji Odločbi 2003/193/ES razglasila takšne nepriglašene programe za nezdružljive in nezakonite ter Italiji v členu 3 naložila vračilo zneska, izplačnega v teh programih. Podjetje ACEA je tej odločbi oporekalo pred Sodiščem prve stopnje⁽⁶⁾ in je v zvezi s tem predložilo, da je imelo koristi od zadevnega programa. Finančna poročila ACEA se izrecno sklicujejo na tveganost vračila, na primer polletno poročilo iz septembra 2004⁽⁷⁾.
- (12) Po dveh opominih, ki ju je Komisija naslovila na italijanske oblasti v zvezi z njihovo obveznostjo za vračilo teh zneskov, so italijanske oblasti obvestile Komisijo, da so po več kot dveh letih od sprejetja Odločbe 2003/193/ES še vedno v procesu izpolnjevanja obveznosti vračila s sprejemanjem in izvajanjem ustreznih upravnih ukrepov. Zlasti še niso razjasnili, ali so bile vsote, ki jih je prejelo podjetje ACEA, že vrnjene. Na podlagi zgoraj omenjenih informacij bi bilo treba zaključiti, da podjetje ACEA še ni povrnilo zneskov, ki jih je prejelo v okviru nezdružljivih programov pomoči, ocenjenih v zadevi, ki je predmet Odločbe 2003/193/ES.
- (13) Zato je Komisija menila, da ne more določiti zneska pomoči, ki ga je podjetje ACEA že prejelo in ga mora povrniti.
- (14) Na drugi strani je Komisija ugotovila, da ne more oceniti kumulativnega učinka „stare“ in „nove“ pomoči ter njegovega morebitnega izkrivljajočega vpliva na skupni trg.
- (17) Italija zanika, da ta ukrep predstavlja pomoč, ker zadeva lokalni projekt, ki ne vpliva na trgovino; nadalje, ker se z ogrevanjem ne trguje in ker ogrevanje ne more nadomestiti drugih energetskih virov, ni izkrivljanja konkurence.
- (18) Italija nato razvije številne argumente v točkah 19 do 23 proti uporabi sodne prakse Deggendorf.
- (19) Italija trdi, da se sodna praksa Deggendorf v zvezi z zadevno pomočjo ne bi smela uporabljati zaradi drugačnega izvora le-te. Zadevna pomoč je regionalna (organ, ki dodeljuje pomoč, je regija Lacij), medtem ko je bila pomoč, dodeljena komunalnim podjetjem, nacionalna pomoč.
- (20) Italija trdi, da absolutna identiteta upravičencev ne obstaja. Sodna praksa Deggendorf bi se zato morala uporabljati samo za individualno pomoč in ne za programe pomoči.
- (21) Italija trdi, da bi se morala sodna praksa Deggendorf uporabljati samo pri nespornih odločitvah, medtem ko odločba Komisije ni dokončna, ker pritožbeni postopek še ni končan. Italija trdi, da Komisija ne more izvajati takšnega pritiska na politike držav članic, preden so uporabljena vsa sredstva izvršitve, ki jih predvideva Pogodba.
- (22) Italija trdi, da Komisija preširoko uporablja sodno prakso Deggendorf, in opozarja na možno posledico, da bi države članice prenehale s priglasitvami.

V. PRIPOMBE ITALIJE IN TRETJIH STRANK

1.1. Pripombe Italije

- (15) Argumenti italijanskih oblasti so navedeni v točkah 16 do 27.
- (16) Italija izpostavlja vprašanje identitete upravičencev, ki se je spremenila od sklepa Komisije o sprožitvi postopka. Italija pravzaprav poudarja, da se je upravičenec do pomoči spremenil še pred tem datumom. Vendar pa Italija priznava, da Komisija tega dejstva ni poznala pred sklepom o sprožitvi postopka. Zaradi spremembe upravičenca se sodna praksa Deggendorf ne bi smela uporabljati in ta postopek bi bil brezpredmeten.
- (23) Italija poudarja dve drugi lastnosti zadevnega projekta, ki ne podpirata uporabe sodne prakse Deggendorf: a) cilji projekta varčevanja z energijo so v skladu s politikami Komisije in Skupnosti; b) podjetje ACEA bi bilo v primerjavi z drugimi komunalnimi podjetji oškodovano in Komisija bi izvajala pritisk na en sam subjekt s pomočjo nezakonitih sredstev.
- (24) V odgovor na vprašanja Komisije Italija predlaga pripombe v točkah 25 do 27.
- (25) Memorandum o soglasju kaže, da je podjetje AEP podvrženo dvojnemu nadzoru s strani ACEA in Electra-bela.

⁽⁶⁾ Zadeva T-297/02 (UL C 289, 23.11.2002, str. 37).

⁽⁷⁾ Na voljo na spletni strani ACEA: www.aceaspa.it

(26) V sporazumu o skupnem podjetju ni bil upoštevan zadevni projekt, niti odločba o vračilu.

(27) Podjetje ACEA opravlja različne dejavnosti in ni mogoče določiti, katere izmed teh dejavnosti bo vračilo pomoči zadevalo.

1.2. Pripombe tretjih strank

(28) Upravičenec do pomoči podjetje ACEA je navedel številne pripombe, ki so v zelo veliki meri enake tistim, ki jih je navedla Italija. Vendar pa obstajajo tri dodatne pripombe, zlasti glede uporabe sodne prakse Deggendorf.

(29) Prvi dodatni argument podjetja ACEA je, da v tem primeru, v nasprotju z zadevo Deggendorf, ni nujnih in resnih razlogov za vračilo, niti ni preteklo veliko časa od sprejetja odločbe o nezakoniti pomoči.

(30) Drugi argument podjetja ACEA poudarja, da, ponovno v nasprotju z zadevo Deggendorf, podjetje ACEA ne nosi odgovornosti ali ravnanja, ki oporeka vračilu; nasprotno, podjetje ACEA razglša, da je pripravljeno vrniti pomoč, in pojasnjuje, da zamuda ni odvisna od njega.

(31) Tretji dodatni argument, ki ga izpostavlja podjetje ACEA, je, da Komisija ni skladna v svoji uporabi sodne prakse Deggendorf. Podjetje ACEA navaja Odločbo Komisije 1998/466/ES ⁽⁸⁾ v zvezi s Société Française de Production (v nadaljevanju „SFP“), kjer je omenjena prejšnja negativna odločba v zvezi z istim upravičencem, vendar tu sodna praksa Deggendorf ni bila uporabljena.

VI. OCENA

(32) Ocena primera bo najprej ugotovila, ali je zadevni ukrep pomoč in ali se ga v skladu s Pogodbo lahko obravnava kot združljivega.

(33) Drugič, ocena bo proučila identiteto upravičenca in uporabo sodne prakse Deggendorf.

1.1. Obstoj pomoči

(34) Številne pripombe Italije in podjetja ACEA zadevajo ugotovitev Komisije, da projekt predstavlja pomoč.

(35) Projekt se financira iz državnih sredstev, ki prihajajo iz proračuna regionalne vlade in izhajajo zlasti iz davka „carbon tax“, ki je bil uveden z zakonom o finančah za leto 1999. Izpolnjen je prvi pogoj za obstoj pomoči.

(36) Ukrep je selektiven, ker je do pomoči upravičeno samo eno podjetje, prej ACEA in zdaj AEP. Izpolnjen je drugi pogoj za obstoj pomoči.

(37) V zvezi z vplivom na trgovino sklep o sprožitvi postopka v točki 3.1 navaja: „S toplotno energijo se ne trguje, vendar je zamenljiva z drugimi primarnimi ali sekundarnimi energenti, s katerimi se trguje“.

(38) To potrjujejo druge odločbe Komisije, na primer v primeru Italije, regija Piemonte, pomoč za zmanjšanje onesnažujočih emisij (N 614/02 ⁽⁹⁾), ko navaja, da bo projekt lokalnega daljinskega ogrevanja „omogočil gospodinjstvom, da nadomestijo toploto z drugimi primarnimi ali sekundarnimi viri energije, kot sta nafta ali električna energija, s katerima trgujejo države članice“.

(39) Namen daljinskega ogrevanja je nadomestiti individualno ogrevanje gospodinjstev v celotni soseščini. Z drugimi besedami, ogrevanje, ki ga zagotavlja električni generator daljinskega ogrevanja, nadomesti ogrevanje, ki ga proizvajajo majhni kotli, ki nato uporabljajo druge vire energije, kot so nafta, plin ali elektrika. Nafta, plin ali elektrika se tržijo med državami članicami. Gre za učinek nadomestitve, zato zadevni projekt vpliva na trgovino. V vsakem primeru sta ACEA in Electrabel dejavna na številnih področjih, zlasti na področjih proizvodnje in distribucije energije in električne energije, kjer poteka trgovina znotraj Skupnosti. Izpolnjen je tretji pogoj za obstoj pomoči.

⁽⁸⁾ Odločba z dne 21. januarja 1998 (UL L 205, 22.7.1998, str. 68).

⁽⁹⁾ UL C 6, 10.1.2004, str. 21.

- (40) Ukrep tudi izkrivlja konkurenco, ker daje prednost podjetju, ki ima okrepljen položaj na globalnem trgu energije, kar lahko nato vodi k spremembam tržnih pogojev. Vpliv na trgovino in izkrivljanje konkurence, ki izhaja iz tega ukrepa, sta s tem potrjena in se ujemata z ugotovitvami Komisije v drugih primerih ⁽¹⁰⁾.
- (41) Izpolnjeni so torej vsi štirje pogoji za obstoj pomoči. Komisija potrjuje svojo ugotovitev, da je potrebno zadevni projekt obravnavati kot pomoč.
- (46) Referenčna naložba je enaka nič, ker je alternativa individualno ogrevanje gospodinjstev. Poleg tega se stroški, ki izhajajo iz širitve omrežja, ne zmanjšajo. Zato Komisija celotne stroške investicije šteje za upravičene. Dodeljena pomoč ustreza najvišji bruto intenzivnosti 40 %.
- (47) Zato se zdi, da je projekt daljinskega ogrevanja, kar zadeva upravičene investicijske stroške in intenzivnost pomoči, sam po sebi usklajen s točkama 30 in 37 okoljskih smernic.

1.2 Združljivost pomoči

- (42) Glede združljivosti zadevne pomoči s programom pomoči v skladu s členom 87(3)(c) Komisija priznava, da je namen projekta doseči okoljevarstvene cilje. Drugič, proučila je, ali zadevni ukrep spada med pravila, ki jih določajo smernice na področju varstva okolja. Komisija je proučila zlasti točki 30 in 37.
- (43) Točka 30 teh smernic določa, da „se investicije v varčevanje z energijo, kakor je opredeljeno v točki 6, štejejo za enakovredne investicijam za spodbujanje varstva okolja. Takšne investicije igrajo pglavitno vlogo pri gospodarnem doseganju okoljskih ciljev Skupnosti. Zato so te investicije upravičene do investicijske pomoči z osnovno intenzivnostjo 40 % upravičenih stroškov“.
- (44) V okviru zadevnega projekta je samo investicija v zvezi z daljinskim ogrevanjem, ki obsega cevovode za distribucijo toplote in opremo, upravičena do pomoči. Regionalni organi oblasti Lacija so Komisiji posredovali tehnične in gospodarske dokaze, ki dokazujejo, da bi načrtovano distribucijsko omrežje za daljinsko ogrevanje dejansko omogočilo pomemben napredek pri varčevanju z energijo v primerjavi z obstoječim – tj. predinvesticijskim – stanjem, *pod enakimi pogoji*. Zato se uporablja točka 30 okoljskih smernic.
- (45) Točka 37 smernic določa, da „morajo biti upravičeni stroški omejeni zgolj na dodatne investicijske stroške, da se izpolnijo okoljski cilji“.
- (48) Na osnovi te analize bi Komisija lahko razglasila, da je projekt sam po sebi združljiv s pravili glede državnih pomoči. Pri sprejemanju te odločitve je Komisija primerjala okoljske vidike s konkurenčno politiko, natančno tako, kot je potrebno. Kot je določeno v točki 4 okoljskih smernic, „dolgoročno upoštevanje okoljskih zahtev ne pomeni, da mora biti odobrena vsa pomoč“.
- (49) S sprejetjem stališča Italije, da bi morala Komisija odobriti projekt, glede na to, da je namenjen doseganju okoljskih ciljev, ne bi upoštevali dejstva, da je za pravila o konkurenci najpomembnejši način, s katerim se dosežejo cilji. Ustaljena sodna praksa je, da Komisija z zagotavljanjem smernic glede načinov proučevanja priglasitev o državni pomoči pokaže državam članicam manj izkrivljajoče načine doseganja okoljskih ciljev. Vendar pa okoljski cilj pomoči ne upravičuje odstopanja od splošnih pravil in načel glede vseh ukrepov državne pomoči, ne glede na njihov cilj.

1.3 Identiteta upravičenca

- (50) Prvi vidik ocene v tem primeru je analiza vprašanja identitete upravičenca.
- (51) Številne pripombe Italije ⁽¹¹⁾ zadevajo zamenjavo upravičenca, pogoje prenosa dela podjetja, ki bo izvajal projekt, in Memorandum o soglasju med podjetjema ACEA in Electrabel.
- (52) Pred sklepom o sprožitvi postopka Komisija ni bila seznanjena, da je upravičenec do pomoči postalo podjetje AEP. Gre za dejstvo, ki so ga italijanske oblasti posredovale šele med obstoječim postopkom.

⁽¹⁰⁾ V pomoči N 707/02 Nizozemska – MEP – Distribucija obnovljive energije, ki jo je Komisija sprejela 19. marca 2003, se navaja, da bo program namenjen samo proizvajalcem obnovljive električne energije in proizvajalcem SPTE, ki oskrbujejo omrežje z energijo. Finančna pomoč, ki je zagotovljena tem skupinam proizvajalcev električne energije, bo okrepila njihov položaj na globalnem trgu električne energije, kar lahko vodi k spremembam tržnih pogojev. Takšna krepitev položaja zadevnih podjetij v primerjavi z drugimi podjetji, ki jim konkurirajo znotraj Skupnosti, vpliva na trgovino med državami članicami Skupnosti.

⁽¹¹⁾ Glej točko 16 in točke 25 do 27.

- (53) Kot je omenjeno zgoraj, v točki, ki opisuje upravičenca, se AEP razlikuje od ACEA. Gre za posebno podjetje, ki ga skupaj nadzirata ACEA in Electrabel. Vendar pa mora Komisija, z upoštevanjem področja državnih pomoči, preseči pravno ločitev. Kot je nedavno potrdilo Sodišče prve stopnje, z obsežnim sklicevanjem na sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti in samega Sodišča prve stopnje ⁽¹²⁾.
- (54) „Trebaja je upoštevati, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso, kjer zakonite fizične ali pravne osebe predstavljajo gospodarski subjekt, podjetji treba obravnavati kot eno podjetje za namene zakonodaje Skupnosti o konkurenci (glej, v ta namen, zadevo 170/83 Hydrotherm [1984] Recueil 2999, odstavek 11 in, po analogiji, zadevo T-234/95 DSG proti Komisiji [2000] Recueil II-2603, odstavek 124). Na področju državnih pomoči se vprašanje, ali gre za gospodarsko enoto, postavlja zlasti v odnosu do vprašanja, ali obstaja upravičenec do pomoči (glej, v ta namen, zadevo 323/82 Intermills proti Komisiji [1984] Recueil 3809, odstavek 11 in 12). V zvezi s tem naj bi imela Komisija široko diskrecijo pri določanju, ali je treba podjetja, ki sestavljajo del skupine, obravnavati kot gospodarsko enoto ali kot zakonito in finančno neodvisno enoto za namene uporabe pravil o državnih pomočeh (glej, v ta namen, združeni zadevi T-371/94 in T-394/94 British Airways in drugi proti Komisiji [1998] Recueil II-2405, odstavek 313 in 314, ter, po analogiji, DSG proti Komisiji, odstavek 124).“
- (55) Komisija mora oceniti, ali je treba ACEA in družbo, ki je še vedno del skupine ACEA, obravnavati kot gospodarsko enoto. V zvezi s tem analiza stanja AEP potrjuje, da je tako.
- (56) Podjetje ACEA priznava, da skupaj z Electrabelom nadzira AEP. To izrecno omeni v enem izmed odgovorov ⁽¹³⁾. To potrjujejo tudi finančna poročila podjetja ACEA, ki podjetje AEP uvrščajo med konsolidirane družbe. Dejstvo, da ACEA izvaja nadzor nad AEP skupaj z Electrabelom, in ne samo, ni pomembno.
- (57) Podjetje AEP je omenjeno v poročilih podjetja ACEA: na strani 35 poročila za prvo polovico leta 2004 je navedeno, da so „ob upoštevanju možnosti, ki jo dovoljuje člen 37 zakonske uredbe 127/91, v konsolidacijo vključena tudi naslednja podjetja, nad katerimi holding izvaja nadzor skupaj z drugimi partnerji in na podlagi sporazumov z njimi“. Seznam vključuje podjetje AEP.
- (58) Memorandum o soglasju med podjetjema ACEA in Electrabel v zvezi s prenosom panoge z ACEA na AEP sploh ne omenja tega projekta. Vendar pa je jasno, da je podjetje AEP podedovalo projekt in postalo predvideni upravičenec pomoči kot rezultat prestrukturiranja znotraj skupine podjetja ACEA in da opravlja nekatere izmed dejavnosti, ki jih je prej izvajalo podjetje ACEA. Poleg tega člen 4 sporazuma o prenosu panoge na podjetje AEP (takrat se je imenovala Gen.Co) navaja, da se vsi spori v zvezi s to panogo izpustijo iz samega sporazuma in da podjetje, na katerega se je panoga prenesla, ni predmet kakršnega koli spora, ki lahko nastane, tudi če bi nastal po 1. decembru 2002 (datum začetka veljavnosti sporazuma), temveč temelji na dejstvih pred tem datumom.
- (59) Sporazum med dvema strankama ne more privedi do oprostitve obveznosti povračila nezakonite in nezdržljive pomoči. Če bi bil takšen sporazum sprejet, bi to lahko vodilo do sistematičnega izogibanja obveznosti družb do povračila nezakonitih in nezdržljivih pomoči. Poleg tega je treba upoštevati, da je v času, ko je sporazum stopil v veljavo, Komisija že sprejela odločitev o pomoči, dodeljeni podjetju ACEA, in da je podjetje ACEA v tistem času že sprožilo postopek za razveljavitev te odločbe. Obveznosti, naložene podjetju ACEA, so bile torej dobro znane, tako da ni mogoče izzeti izogibanja obveznosti vračila državne pomoči.
- (60) Zato je treba podjetji ACEA in AEP šteti za en sam gospodarski subjekt in da se skupina sama, vključno s podjetjem ACEA, ne glede na reorganizacijo, izvedeno znotraj skupine ACEA, šteje za upravičenko do pomoči. Poleg tega bi drugačen pristop lahko omogočil kršenje pravil o državnih pomočeh.

1.4 Sodna praksa Deggendorf

- (61) Po več kot dveh letih od Odločbe 2003/193/ES Italija še ni določila zneskov, ki jih morajo komunalna podjetja povrniti, kaj šele izterjala pomoč, ki je bila razglašena za nezakonito in nezdržljivo. Tako se stanje od sprožitve postopka leta 2003 ni spremenilo. Še več, Komisija se je odločila, da bo Italijo privedla pred Sodišče zaradi neizvajanja Odločbe 2003/193/ES ⁽¹⁴⁾. Zadnja sprememba je vključitev v tako imenovani Legge Comunitaria za leto 2004, ki je še vedno v postopku odobritve v obeh domovih Parlamenta, določbe, ki zajema glavne smernice za vračilo, kot je prošnja lokalnim vladam, da navedejo možne upravičence, ali prošnja upravičencem, da sami objavijo znesek prejete pomoči.

⁽¹²⁾ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 14. oktobra 2004 v zadevi T-137/02 (Pollmeier Malchow GmbH & Co. proti Komisiji).

⁽¹³⁾ Dopis Italije z dne 29.4.2004.

⁽¹⁴⁾ Odločba C(2005) 41 z dne 20.1.2005 (pritožba še ni vložena), glej sporočilo za javnost IP/05/76 z dne 20.1.2005.

- (62) Zato Komisija meni, da je stanje, ki je veljalo v trenutku sprožitve postopka, še vedno prisotno. Komisija potrjuje, da še vedno ne more določiti natančnega zneska pomoči, ki jo je prejelo podjetje ACEA pred zadevno pomočjo. Niti italijanska vlada niti podjetje ACEA nista predložila nobenih posebnih elementov, ki bi pokazali, da, v primeru podjetja ACEA, ugodnosti, ki izhajajo iz programa, ki se šteje za nezdružljivega, ne predstavljajo pomoči ali da predstavljajo obstoječo pomoč ali združljivo pomoč zaradi posebnih značilnosti njenega upravičenca. Nasprotno, zaradi njihovega obsega in vrste dejavnosti, ki jih je v času dodelitve pomoči podjetje ACEA izvajalo na različnih trgih, vključno s proizvodnjo in distribucijo energije in elektrike, se šteje, da ugodnosti, dodeljene podjetju ACEA, vplivajo na trgovino znotraj Skupnosti in izkrivljajo konkurenco. Poleg tega so ugodnosti precejšnje, saj ustrezajo zneskom, zapadlim v skladu z italijanskim davkom na dohodek pravnih oseb (IRPEG) za tri leta. Zato skupina ACEA, vključno s podjetjem AEP, še vedno prejema nezakonito in nezdružljivo pomoč, ki jo je še vedno treba povrniti, in izkrivljanje konkurence je še vedno prisotno.
- (63) V takšnih okoliščinah, četudi točen znesek prve pomoči ni znan, je priglašena pomoč zaradi kumulativnega učinka dveh pomoči podjetju ACEA in njihovega izkrivljajočega vpliva na skupni trg nezdružljiva s skupnim trgom.

1.5 Uporaba sodne prakse Deggendorf za ta primer

- (64) Italija in podjetje ACEA sta predložila številne argumente glede uporabe sodne prakse Deggendorf v tem primeru.
- (65) Da opomnimo, sodna praksa Deggendorf, ki jo je uvedlo Sodišče⁽¹⁵⁾, določa, da bi morala Komisija pri proučevanju združljivosti pomoči upoštevati vse pomembne elemente in zlasti kumulativni učinek nove pomoči in pomoči, ki se šteje za nezdružljivo in še ni bila povrnjena. Ta sodna praksa omogoča odložitev dodelitve združljive pomoči, dokler prejšnja nezakonita in nezdružljiva pomoč ni povrnjena.
- (66) Najprej je treba ponoviti, kar je omenjeno zgoraj v točkah 51 do 60 v zvezi z identiteto upravičenca. Za ta primer Komisija meni, zaradi zgoraj predstavljenih
- argumentov, da je podjetje AEP še vedno del skupine ACEA in da je v tem primeru upravičenec isti.
- (67) Dejstvo, da je to regionalna pomoč, medtem ko je bila pomoč v zvezi s komunalnimi podjetji nacionalna, ni pomembno⁽¹⁶⁾. Za Komisijo so vse pomoči nacionalne, kar potrjuje dejstvo, da so nacionalni organi edini neposredni sogovorniki institucij Skupnosti. Dokazano je, da je Italija priglasila ukrep in da je Italija naslovnik odločbe v skladu s členoma 87 in 88 Pogodbe ES. Poleg tega so zajeti viri nacionalni, ne glede na to, ali jih posreduje nacionalna vlada ali regionalna institucija. Zato ta argument ne velja.
- (68) Sodna praksa Deggendorf se uporablja, kadar upravičenec do pomoči ni vrnil tistega, kar je odločila Komisija, ne glede na dejstvo, da je pomoč individualna ali zadeva program pomoči⁽¹⁷⁾. Komisija mora upoštevati, da je bilo podjetje ACEA med upravičenci pomoči komunalnim podjetjem, ker je bil vsaj del te pomoči dodeljen vsem podjetjem, ki spadajo v to kategorijo, zato tudi podjetju ACEA.
- (69) V času postopka je podjetje ACEA kot tretja zainteresirana stranka poleg tega predložilo pripombe, ki so dokazovale združljivost teh programov. Odločba Komisije je razglasila takšne nepriglašene programe za nezdružljive in nezakonite ter Italiji naložila, da vrne vse zneske, izplačane v skladu s temi programi⁽¹⁸⁾. Podjetje ACEA je tej odločitvi oporekalo pred Sodiščem prve stopnje⁽¹⁹⁾ in je v tem smislu potrdilo, da je imelo koristi od zadevnega programa. Kot je pojasnjeno zgoraj, niti Italija niti podjetje ACEA nista navedla posebnih razlogov, ki bi lahko preprečili ali omejili vračilo v tem določenem primeru.
- (70) Finančna poročila podjetja ACEA omenjajo odločbo Komisije in finančna tveganja, ki lahko izhajajo iz skupine. Določajo celo višino verjetnih zneskov pomoči, ki bi jih morala Italija prejeti od podjetja ACEA, vsaj za leti 1998 in 1999, ker je leta 1997 podjetje ACEA prijavilo izgubo (zato ni koristi v smislu znižanja davčatev). Podjetje ACEA navaja možne zneske za leto 1998 (28 milijonov EUR) in za leto 1999 (290 milijonov EUR, zaradi nekaterih izrednih operacij razdruževanja).

⁽¹⁶⁾ Glej točko 19.

⁽¹⁷⁾ Glej točko 20.

⁽¹⁸⁾ Člen 3 Odločbe Komisije določa, da mora Italija sprejeti vse potrebne ukrepe, da od upravičencev izterja tako dodeljeno nezakonito pomoč.

⁽¹⁹⁾ Glej opombo 6.

⁽¹⁵⁾ Glej opombo 3.

- (71) V nasprotju s trditvijo, da bi se morala sodna praksa Deggendorf uporabljati samo pri nespornih odločitvah Komisije (npr. samo če so dokončno potrjene z odločbo Sodišča) ⁽²⁰⁾, Komisija opozarja, da začnejo njene odločbe veljati takoj, kot je med drugim priznala Italija ⁽²¹⁾. To je tudi v skladu s členom 242 Pogodbe ES, na podlagi katerega tožbe nimajo odločilnega učinka). Treba je tudi omeniti, da v tem primeru ni bilo zaproseno za začasne ukrepe.
- (72) Italija trdi, da se sodna praksa Deggendorf za začetek sodnega postopka uporablja izjemoma in bi morala veljati samo kot *extrema ratio*. V nasprotju s tem stališčem Komisija ugotavlja, da bi dejanski nadzor politike državne pomoči pripomogel k stalni in takojšnji uporabi sodne prakse Deggendorf in s tem zagotovil učinkovitost sistema, katerega namen je upoštevati vse državne pomoči, ki so še vedno na voljo upravičencu, in s tem zmanjšati izkrivljanje konkurence ter zagotoviti učinkovito uporabo odločitev.
- (73) V nasprotju s trditvijo Italije, da bi uporaba sodne prakse Deggendorf povzročila zmanjšanje števila prigrasitev s strani držav članic ⁽²²⁾, Komisija ugotavlja, da prigrasitev ni možnost, temveč obveznost v skladu s členom 88(3) Pogodbe. Nepriprave pomoči so (postanejo) nezakonite, čeprav so lahko združljive.
- (74) Glede trditve Italije, da Komisija izvaja poseben pritisk ⁽²³⁾, Komisija ugotavlja, da gre pri tem primeru za preprosto uporabo obstoječe sodne prakse. Podjetje ACEA je oškodovano samo zato, ker je upravičeno do druge pomoči.
- (75) Treba je tudi poudariti, da podjetje ACEA ni posebej oškodovano. Komisija je odobrila (odločbo o pomoči N 614/02 iz točke 38) številne projekte v regiji Piemonte. Dva izmed odobrenih projektov naj bi izvajalo podjetje AEM, komunalno podjetje iz Torina, in podjetje ASM, komunalno podjetje iz Settimo Torinese. V primeru podjetja AEM odločba ugotavlja, ali se lahko uporablja sodna praksa Deggendorf. Končno je odločila, da ne, zaradi pravila *de minimis*, ker je zadevni znesek znašal 17 240 EUR. Lokalna oblast se je zavezala, da bo preverila, ali v triletnem obdobju ni prišlo do kumulacije z drugo *de minimis* pomočjo v skupnem znesku več kot 100 000 EUR, pri čemer bi šlo za pomoč, ki ne bi bila dodeljena prav zaradi sodne prakse Deggendorf.
- (76) V primeru podjetja ASM odločba o pomoči N 614/02 (predhodno navedena v točkah 38 in 75) navaja:
- „V skladu s sodno prakso Deggendorf ⁽²⁴⁾ so se italijanske oblasti obvezale, da bodo preverile, ali so imeli podjetje Azienda Sviluppo Multiservizi SpA in drugi upravičenci koristi od takšne pomoči, in če so jo imeli, da zadevnih državnih pomoči ne bodo dodelile, dokler prej dodeljena nezdružljiva in nezakonita pomoč ni povrnjena v skladu z zgoraj omenjeno odločbo“.
- (77) Dejstvo, da podjetje ACEA izvaja različne dejavnosti in da ne more določiti, katere izmed teh dejavnosti bo vračilo pomoči prizadelo ⁽²⁵⁾, ne vpliva na ta primer. Bilo bi preveč preprosto, če bi se podjetje izognilo odločbi o vračilu brez določitve, na kateri del njegovih dejavnosti ali na katero panogo bi povračilo padlo.
- (78) Nasprotno, mogoče je trditi, da ker je del pomoči, ki je bila razglašena za nezakonito in nezdružljivo, zadeval davčne ukrepe, so imele v preteklosti koristi od pomoči vse podružnice podjetja ACEA. Davčna pomoč, ki je pomoč za tekoče poslovanje, se kot takšna ne more pripisati posamezni dejavnosti podjetja. Nezakonita in nezdružljiva pomoč je tako pokrila celotno gospodarsko dejavnost podjetja ACEA, vključno s panogo, ki je bila prenesena na podjetje AEP. To pomeni, da se del te neizterjane pomoči lahko pripiše tudi podjetju AEP.

1.6 Pripombe tretjih strank

- (79) V nasprotju s tem, kar trdi podjetje ACEA ⁽²⁶⁾, je od sprejetja odločbe o vračilu preteklo dolgo obdobje brez kakršnega koli pravega ukrepa italijanskih oblasti, da bi izterjale pomoč. Ob koncu januarja 2005 Italija še ni odobrila postopka za vračilo. Člen 14(3) Uredbe (ES) št. 659/1999 ⁽²⁷⁾ jasno navaja, da se vračilo izvede nemudoma. Do sedaj, kot je omenjeno zgoraj, še ni bil sprožen postopek za vračilo, pa tudi ne določen jasen postopek za vračilo pomoči.
- (80) Dobra volja podjetja ACEA ⁽²⁸⁾ ne spremeni dejstva, da pomoč še ni vrnjena. Obravnavano vprašanje – vračilo pomoči, ki je bila razglašena za nezakonito – predstavlja dejstvo in nanj ne vpliva volja ene izmed strank. Poleg preprostega izraza dobre volje bi podjetje ACEA lahko ukrepalo v smeri pospešitve vračila, na primer z navedbo zadevnih zneskov in zlasti s pologom rezerve na blokiran bančni račun.

⁽²⁰⁾ Glej točko 21.

⁽²¹⁾ Dopis Italije z dne 23. julija 2003, str. 6.

⁽²²⁾ Glej točko 22.

⁽²³⁾ Glej točko 23.

⁽²⁴⁾ Glej opombo 3.

⁽²⁵⁾ Glej točko 27.

⁽²⁶⁾ Glej točko 29.

⁽²⁷⁾ UL L 83, 27.3.1999, str. 1.

⁽²⁸⁾ Glej točko 30.

- (81) V zvezi z domnevno neskladnostjo Komisije pri uporabi sodne prakse Deggendorf, katere primer je Odločba 1998/466/ES ⁽²⁹⁾, je treba omeniti, da je ta odločba ⁽³⁰⁾ temeljila na obveznosti Francije, da vrne prejšnjo pomoč, ki je bila predmet negativne odločbe. Tako sodna praksa Deggendorf ni bila uporabljena. Odločba 1998/466/ES tudi navaja, da nadaljnja pomoč ne bo dodeljena, razen v izjemnih okoliščinah. Leta 2002 je Komisija sprejela odločbo glede nove intervencije francoskih organov v korist SFP, vendar je sklenila, da ta intervencija ni pomenila pomoči. Zato ni bilo razloga za uporabo sodne prakse Deggendorf.

VII. SKLEPI

- (82) Na podlagi zgornjih stališč Komisija ugotavlja, da je pomoč, ki znaša 3,8 milijona EUR za projekt daljinskega ogrevanja v bližini Rima, ki se dodeli podjetju AEP, združljiva s Pogodbo.
- (83) Vendar pa je plačilo pomoči podjetju AEP odloženo do takrat, ko bo Italija predložila dokazilo o povračilu pomoči podjetja ACEA, ki je bila v zadevi Odločbe 2003/193/ES razglašena za nezakonito in nezdružljivo, pri uporabi sodne prakse Deggendorf –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

1. Pomoč za projekt daljinskega ogrevanja, ki jo Italija name-rava na podlagi Sklepa Deželnega sveta Lacija št. 4556 z dne 6. avgusta 1999 dodeliti podjetju AEP, je združljiva s skupnim trgom.

2. Pomoč iz odstavka 1 se ne sme dodeliti, dokler Italija ne predloži dokaza, da je podjetje ACEA povrnilo nezakonito in nezdružljivo pomoč, ocenjeno v zadevi, ki je predmet Odločbe 2003/193/ES, in obresti.

Člen 2

Italija obvesti Komisijo v roku dveh mesecev od datuma notifi-kacije te odločbe o ukrepih, sprejetih v skladu z odločbo.

Člen 3

Ta odločba je naslovljena na Italijo.

V Bruslju, 16. marca 2005

Za Komisijo
Neelie KROES
Članica Komisije

⁽²⁹⁾ Glej točko 31.

⁽³⁰⁾ Glej zlasti tretji odstavek uvoda.